

سفرنامه

از گناباد به ژنو

نگارش

جناب آقای حاج سلطان حسین تاجی

(رضاعلیشاه)

سرشناسه	تأیید، سلطانحسین، ۱۲۹۳ - ۱۳۷۱.
عنوان و نام پدیدآور	از گناباد به ژنو: سفرنامه / نگارش سلطانحسین تأیید گنابادی (رضاعلیشاه).
مشخصات نشر	تهران: حقیقت، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	بست و چهار، ۳۵۰ ص.: مصور (بخش رنگی). ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
فروست	مجموعه محبوب؛ ۲۱.
شابک	978-600-5231-35-9
وضعیت فهرست نویسی: فیا	
یادداشت	کتاب حاضر به مناسبت یکصدمین سالگرد ولادت سلطانحسین تأیید گنابادی (رضاعلیشاه) تجدید چاپ شده است.
یادداشت	چاپ قبلی: دانشگاه تهران، ۱۳۴۷.
یادداشت	نمایه.
موضوع	سفرنامه‌ها.
رده‌بندی ده	۱۳۳۴ الف ۲ ت / ۳۷۰ Gr
رده‌بندی دی	۹۱۵۸
شماره کتابشناسی	۳۸۰۰۵۸

کتابخانه ملی و اسناد ایران

از گناباد به ژنو (سفرنامه)

نگارش: جناب آقای حاج سلطانحسین تأیید گنابادی (رضاعلیشاه)

ناشر: انتشارات حقیقت؛ تهران، خیابان گاندی، خیابان هم، پلاک ۲۴

صندوق پستی: تهران، ۱۱۳۶۵-۳۳۵۷

تلفن: ۸۸۷۷۲۵۲۹؛ فاکس: ۸۸۷۹۱۶۵۲

تلفن مرکز بخش: ۵۵۶۳۳۱۵۱

Site: www.haqiqat.ir

Email: info@haqiqat.ir

مجموعه محبوب: شماره ۲۱

چاپ اول: ۱۳۴۷

چاپ اول جدید و چاپ دوم قدیم: ۱۳۹۳

شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: شرکت چاپ خواجه

قیمت: ۱۴۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

مقدمهٔ چاپ دوم	نه
مقدمهٔ چاپ اول	سیزده
مقدمهٔ بانی چاپ اول: توکل و سادگ	هفده
مقدمه کتاب	۱
بروز کسالت	۵
حرکت به تهران	۷
ورود به تهران	۱۰
حرکت از تهران	۱۵
سوئیس	
ژنو	
عید پاک	۲۹
تعطیل یکشنبه	۳۵
بیمارستان و عمل جراحی	۳۸

۴۸.....	سؤالات دکتر پریه
۵۲.....	گردش در ژنو
۵۶.....	طبّ کیمیای حیات
۶۰.....	لوزان و مونتر و
۶۵.....	لزوم تقیّد به مبانی دینی
۶۸.....	حادثه دیگر
۷۴.....	سوفی و اروپا
۸۲.....	خانده صومعه
۸۸.....	نامه و دست‌نگار رساله
۹۱.....	کنسول هلند
۹۹.....	سلسله چشّیه
۱۰۵.....	دنباله توقف در ژنو
۱۱۵.....	جمعیت تسلیحات اخلاقی
۱۲۷.....	در تعقیب شرح مرام تسلیح اخلاقی
۱۳۱.....	نظر اجمالی به دستورات اسلام
۱۳۴.....	سوگواری حضرت مولا(ع) و لیالی احیاء
۱۴۲.....	دنباله وقایع روز
۱۴۲.....	معراج حضرت مسیح(ع)
۱۴۶.....	حالات چند روزه
۱۴۸.....	عید فطر
۱۵۶.....	دنباله جریان روز

۱۶۳		مادام فریدی
۱۷۰		رو به بهبودی
۱۷۱		سوالات ماساژدهنده
۱۷۳		مارضه کوچک دیگر
۱۷۵		به نری برن
۱۷۷		دکتر دریف
۱۷۸		مذاکرات راجع به مذهب بهاء
۱۸۳		برن
۱۸۷		زوریخ
۱۹۲		پاریس
۱۹۴		کلیسای نتردام
۱۹۶		برج ایفل
۱۹۹		کاخ شایو
۲۰۰		مترو
۲۰۳		شانزلیزه
۲۰۴		طاق نصرت و قبر سرباز گمنام
۲۰۵		قبر سرباز گمنام
۲۰۸		سربازان نامدار اسلام
۲۱۲		شیخ مصطفی و طریقه شاذلیه
۲۱۸		رشته طریقت شیخ مصطفی
۲۱۹		سلسله شاذلیه

۲۲۳	انوالید و آرامگاه ناپلئون
۲۲۵	ورسای
۲۲۷	موزه گرون
۲۲۹	موزه لوور
۲۳۳	مسجد مسلمین در پاریس
۲۳۷	کتابخانه ملی
۲۳۸	باغ لوکسبورگ
۲۳۹	باغ وحش
۲۴۱	جنگل و
۲۴۲	باغ نباتات
۲۴۴	مذاکرات دینی
۲۵۰	ملاقات مجدد شاذلیه
۲۵۴	وضع عمومی و مذهبی فرانسه
۲۵۶	حرکت از پاریس
۲۵۷	ورود به ژنو
۲۵۹	کاظم‌زاده ایرانشهر
۲۶۳	مکتب کاظم‌زاده
۲۶۶	مقدمات حرکت
۲۶۹	منزل دکتر پریه
۲۷۴	تودیع در بیمارستان
۲۸۲	حرکت از ژنو و ورود به تهران

هفت	فهرست مطالب
-----	-------------

۲۸۴	توقف تهران
-----	------------

۲۸۶	حرکت از تهران تا ورود گناباد
-----	------------------------------

۲۸۹	پایان
-----	-------

۳۰۳	فهرست ها
-----	----------

www.ketab.ir

مقدمه چاپ دوم

از گناباد بدو، در عنوان سومین سفرنامه از مجموعه چهار سفرنامه منتشر شده‌ای است که در این کتاب اینجانب مرحوم حضرت آقای حاج سلطانحسین تابنده گنابادی (رحمه الله) نوشته‌اند. ایشان عادت داشتند که در سفرهای متعددی که به سراسر ایران می‌رفتند با حوصله فراوان یادداشت‌هایی تهیه می‌کردند که بعداً در صورت لزوم سفرنامه‌هایی ارزشمند، به خواست دوستان، برای استفاده عموم منتشر می‌شد. هر یک از این سفرنامه‌ها به واقع شرح و گزارش بسیار آفاق و انفس عارفی است که هم به مظاهر و آیات انفسی حق توجه دارد و هم به احوای فهم احوال و عقاید و رسوم اشخاص و ملل و نحل است — و در آنچه در عالم آفاق می‌بیند، جلب توجهش می‌کند و در آن می‌اندیشد. وقتی به می‌خواهد آنها را برای دیگران بیان کند، در مقام عالمی قرار می‌گیرد که دقت و اطلاعات علمی، دیدها و شنیده‌های خود را شرح و تفصیل می‌دهد و به جزئیاتی توجه می‌کند که چه بسا دیگران از آن غافل هستند.

اما این سفرنامه در قیاس با سفرنامه‌های دیگر ایشان چند تفاوت عمده دارد: نخست این که موضوع اصلی آن شرح سفر پدر و پیر بزرگوارمان حضرت آقای صالح علی‌شاه است که برای عمل جراحی بیماری دردناکی که پیدا کرده بودند، در سال ۱۳۳۳ شمسی به ژنو تشریف بردند و گویی این سفرنامه خود معظم‌له بود که به قلم فرزند ارشد و جانشین تحت تربیت ایشان نوشته شده است. دوم این که برخلاف دیگر سفرنامه‌های مؤلف محترم که توأم با شور و نشاط تألیف شده، در این سفرنامه تأثیر و اندوه بیماری پدر مشهود است. و سوم این که شرح اولین سفر محترم به عنوان یک عالم و عارف سستی به اروپای متجدد است که طبعاً می‌تواند دارای نکات آموزنده‌ای، مثل ذکر محاسن و معایب تمدن جدید اروپا، باشد.

از دیگر نکات جالب توجه این سفر اشتیاق بزرگان و پیروان دیگر ادیان و طریقه‌های تصوف می‌شود در ارتباط با ملاقات با حضرت آقای صالح علی‌شاه است که می‌توان برای مثال از تامل والسان نام برد که رئیس یکی از شعب طریقه شاذلیه در پاریس بود و بعد از محققان مشهور در تصوف اسلامی در فرانسه بود، خود را جانشین زکریا نوینسند مشهور فرانسوی می‌دانست و اصرار داشت که خود و پدرش در طریقه نعمت‌اللّٰهی وارد شوند، ولی ایشان نپذیرفتند.

این سفرنامه، همان‌طور که گفته شد، بیشتر شرح موقت ابرار و سوزجگر همراهان معظم‌له در سفر به ژنو است ولی از روی آن می‌توان میزان غم و اندوه ارادتمندان و دوستداران ایشان را در سفر آخر که سفر به

بارگاه قدس و هجرت از این سرای فانی به دیار باقی بود، حدس زد. سیطره اخلاقی و روحی حضرت صالح علیشاه بر همه فقرا و به خصوص وابستگان فامیلی و دوستان چنان مستحکم و عظیم بود که پس از شنیدن خبر رحلت ایشان، دل هیچ کدام از ما آن را باور نمی کرد و نمی خواست باور کنند. من خود به خاطر دارم که این خبر را در وسط جلسه مشاوره ای جمع به زندانی های که محاکمه اش کرده بودیم، در ساختمان دادگستری شنیدم. آن چنان افسرده حال و منقبض شدم که قرار نداشتم و درنگ نکردم و بلا صلاحتی ساختمان بیرون آمدم و چون نظر قضایی ام را در مورد پرونده قبلاً گفته بودم از این جهت نگرانی نداشتم، در صدد بر آمدم که وسیله ای فوری برای عیادت به بیدخت پیدا کنم. این بود که به همراه دوستان دیگر هر یک به تحقیقی برای اجاره کار می اندیشیدیم. هیچ هواپیمایی در آن روز دیگر به مشهد نمی رفت، شرکت هواپیمایی هم هواپیما اجاره نمی داد. تا اینکه با کمک مرحوم آقای مهندس مجتبی سلطانی هواپیمایی دربست به قیمت حدود ۱۰۰ هزار تومان اجاره کردیم و همان شب رحلت ایشان به سمت مشهد حرکت کردیم. همین اندازه اکتفا می کنم چون اینجا مجال شرح آن واقعه نیست و قبلاً کتاب راهنمای صالح ذکرش به تفصیل آمده است. به این جهت است که نوشتن چنین سفرنامه ای برای همگان بسیار مورد توجه و علاقه و تأیید بود.

سفرنامه از گناباد به ژنوبار اول در سال ۱۳۴۷ منتشر شد و اینک که بیش از ۴۵ سال از آن می گذرد، چاپ دومش جزو مجموعه چند کتابی است که قرار است به مناسبت یکصدمین سال ولادت حضرت آقای

رضاعلیشاه (۱۲۹۳-۱۳۹۳) منتشر شود. در این چاپ حواشی مؤلف محترم بر چاپ اول افزوده شده و غلط‌های مطبعی آن چاپ نیز اصلاح شده است. از دیگر مزایای این چاپ، ویرایش آن به سبک جدید و تهیة فهرست اعلام برای آن است^۱ که جا دارد از همه کسانی که در انجام این کار زحمت کشیدند، تشکر شود. زاده‌م الله توفیقاً.

حاج دکتر نورعلی تابنده

ششم مرداد ۱۳۹۳ شمسی

شب عید فطر سال ۱۴۳۵ قمری

مصادف با سالگرد رحلت حضرت آقای صالح‌علیشاه

۱. در ویرایش چاپ جدید کتاب، اعدادی که در درون پرانتز هستند افزوده و ویراستاران و اعداد بدون پرانتز متعلق به اصل کتاب است (ویراستاران).